

PROFILOVÁ MATURITNÍ ZKOUŠKA

Kritéria hodnocení maturitní zkoušky z Českého jazyka a literatury

pro školní rok 2023/2024

Profilová maturitní zkouška se skládá z písemné a ústní části.

Státní maturitní zkouška se skládá z didaktického testu.

Předmětem ústní zkoušky jsou komunikační dovednosti žáka a schopnost přiměřené analýzy a interpretace uměleckého i neuměleckého textu. Žák odevzdává ředitelce školy seznam literárních děl sestavený na základě kritérií pro výběr maturitních zadání k ústní zkoušce. Žákův seznam je zároveň seznamem jeho maturitních zadání. Ze seznamu si losuje jedno zadání. Zkoušku následně koná s pracovním listem.

Kritéria pro výběr maturitních zadání k ústní zkoušce

Seznam literárních děl, z něhož žák vybírá své maturitní tituly, sestavuje škola (minimální počet nabízených literárních děl je 60, horní hranice není stanovena). Z tohoto seznamu žák volí 20 literárních děl dle následujících pravidel:

- světová a česká literatura do konce 18. století - minimálně 2 literární díla,
- světová a česká literatura 19. století - minimálně 3 literární díla,
- světová literatura 20. a 21. století - minimálně 4 literární díla,
- česká literatura 20. a 21. století - minimálně 5 literárních děl.

Alespoň dvěma literárními díly musí být ve výběru žákových maturitních děl zastoupeny próza, poezie, drama. Seznam žáka může obsahovat maximálně 2 díla jednoho autora.

Podepsaný seznam, z něhož bude žák losovat zadání pracovního listu své ústní maturitní zkoušky, odevzdá žák ředitelce školy **do 31. 3. 2024**.

Hodnocení profilové části maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury

Písemná práce a ústní zkouška jsou hodnoceny vyučujícími jmenovanými ředitelkou školy. Obě části zkoušky jsou hodnoceny body. Celkový součet bodů z obou částí profilové zkoušky z českého jazyka a literatury je podkladem pro výsledné hodnocení známkou. Žák uspěje v profilové části, pokud úspěšně složí obě části zkoušky. Pokud žák neuspěje u některé z částí zkoušky, opakuje pouze tu část, u které neuspěl.

Pravidla pro maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury. Maturitní zkouška se skládá ze 2. částí:

Didaktický test - je státní částí maturitní zkoušky. Didaktický test zadává Cermat. Didaktický test je hodnocen slovy „úspěš“, „neúspěš“. Podmínkou úspěšnosti maturitní zkoušky je hodnocení didaktického testu „úspěš“.

Písemná práce - je profilovou částí maturitní zkoušky. Pro její vykonání ředitelka školy stanoví 4 zadání. Zadání obsahuje název zadání a způsob zpracování zadání písemné práce. Žák si po zahájení zkoušky vybere 1 zadání. Vypracuje na dané zadání souvislý text v minimálním rozsahu 250 slov. Žák vypracuje písemnou práci písemně ručně na papír, a to modrou či černou propiskou, pouze žáci se SVP, na základě doporučení z PPP, mohou využít k psaní práce Notebook, ve kterém bude zrušena funkce opravy pravopisu a připojení na internet, následně bude práce vytištěna a předána s ostatními pracemi jmenovanému vyučujícímu (hodnotiteli PP). Na vypracování má žák 110 minut, včetně času na volbu zadání, pro žáky s PUP je čas uzpůsoben. Při konání písemné práce má žák možnost pracovat s Pravidly českého pravopisu. Písemná práce je hodnocena podle 3 kritérií, a to: splnění tématu a slohového útvaru, dodržení rozsahu, funkční užití jazykových prostředků a jejich správnost v souladu s pravopisnými normami, syntaktická a kompoziční výstavba textu v souladu s pravidly.

Každé kritérium je hodnoceno 10 body, maximální počet bodů je tedy 30. Bodové hodnocení odpovídá následující klasifikační stupnici:

- 30–26 bodů – výborně
- 25–21 bodů – chvalitebně
- 20–16 bodů – dobře
- 15–12 bodů – dostatečně
- 11–0 bodů – nedostatečně.

Ústní zkouška - je profilovou částí maturitní zkoušky. Žák si k ústní zkoušce připraví seznam 20 děl, ta vybírá ze seznamu literárních děl stanovených ředitelkou školy, a to podle následujících kritérií: - světová a česká literatura do konce 18. století - minimálně 2 literární díla, světová a česká literatura 19. století - minimálně 3 literární díla, světová literatura 20. a 21. století - minimálně 4 literární díla, česká literatura 20. a 21. století - minimálně 5 literárních děl., v seznamu musí být zastoupena minimálně 2 dramata, 2 prozaická a 2 lyrická díla. Seznam literárních děl odevzdává student ředitelce školy do 31. 3. roku konání maturitní zkoušky v jarním termínu, do 30. 6. roku konání maturitní zkoušky v podzimním termínu. Bezprostředně před zahájením zkoušky si žák vylosuje číslo pracovního listu. Ten obsahuje ukázkou vycházející z díla tzv. umělecký text a ukázkou slohového útvaru tzv. neumělecký text. Na přípravu pracovního listu je určen čas 20 minut, vlastní zkouška trvá 15 minut. S pracovním listem žák pracuje podle následujících kritérií: uvedení kontextu autorovy tvorby a literárněhistorického kontextu, zasazení výňatku uměleckého textu do kontextu díla, uvedení tématu a motivů díla, časoprostoru, kompoziční výstavby, literárního druhu a žánru díla, uvedení charakteristiky postav, formy vypravěče, typů promluv a výrazných jazykových prostředků díla, provedení slohové analýzy neuměleckého textu, provedení jazykové analýzy neuměleckého textu, hodnocení jazykového projevu studenta. Každé z uvedených kritérií je

hodnoceno 4 body, maximální počet bodů je tedy 28. Bodové hodnocení odpovídá následující klasifikační stupnici:

28–25 bodů – výborně
24–21 bodů – chvalitebně
20–17 bodů – dobře
16–13 bodů – dostatečně
12–0 bodů – nedostatečně.

PÍSEMNÁ PRÁCE Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Základní přehled informací – specifikace zkoušky	
Čas (doba trvání PP)	120 minut (výběr zadání, zpracování PP)
Rozsah PP	Minimálně 250 slov vlastního (autorského) textu
Zkušební dokumentace	Hlavičkový tiskopis pro hodnotitele písemné práce, hlavičkový tiskopis pro záznam textu písemné práce
Forma záznamu PP	Psaní rukou na tiskopis
Povolené pomůcky	pravidla českého pravopisu, psací potřeby
Struktura a formát zkoušky	Zpracování textu písemné práce dle zadání
Zadání	Výběr 1 tématu ze 4 nabízených zadání
Způsob hodnocení	Hodnocení provádí vyučující předmětu český jazyk a literatura podle stanovených kritérií
Hranice úspěšnosti	40% tj. minimálně 12 bodů z maximálních 30 bodů

Rozsah písemné práce a časový limit na vypracování

Písemnou práci z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého autorského textu odpovídajícího slohové práci, jehož minimální rozsah je 250 slov, horní hranice není vymezena.

Koncept – osnova se nehodnotí a nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce. Žák může do své písemné práce funkčně začlenit výchozí text (pokud je součástí zadání). Pouhé opsání výchozího textu se však nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, nejedná se totiž o autorský text žáka.

Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje (plagiát) se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce a není tedy předmětem hodnocení. Nečitelná text se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce a není tedy předmětem hodnocení.

Jako jedno slovo se započítávají:

- Předložky jednoslovné (s = 1 slovo, za účelem = 2 slova)
- Spojky
- Zájmena
- Citoslovce
- Zkratky a zkratková slova (DAMU = 1 slovo,...)
- Víceslovná vlastní jména a názvy (Karel Novák = 1 slovo, Teplice v Čechách = 1 slovo)
- Číslovky (3 lidé = 2 slova, 520 korun = 2 slova)
- Rozepsané datum (15. dubna 2023 = 1 slovo)
- Adresy nebo jejich část (josef@soazatec.cz, 438 01 Žatec = 1 slovo)
- Složená přídavná jména (česko-anglický slovník = 2 slova)

Časový limit na vypracování písemné práce je stanoven na 120 včetně času na volbu zadání.

Zadání písemné práce a slohové útvary

Pro písemnou práci stanoví ředitelka školy minimálně 4 zadání, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák zvolí 1 zadání. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování a popřípadě výchozí text k zadání. Součástí výchozího textu zadání může být obrázek nebo graf.

Žák zaznamenává text písemné práce do hlavičkového tiskopisu pro záznam textu písemné práce. Při konání písemné práce má žák možnost použití Pravidla českého pravopisu.

Způsob a kritéria hodnocení písemné práce

Hodnocení písemné práce zajišťuje vyučující předmětu českého jazyka a literatury (hodnotitel) v dané třídě. Dalším hodnotitelem může být vyučující daného předmětu, který je v dané maturitní třídě určen ředitelkou školy jako přísedící u ústní maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury před maturitní komisí.

Kritéria hodnocení písemné práce

Označení/kritéria	Obsah hodnotícího kritéria	Bodová škála
1A	Obsah písemné práce a zpracování tématu - Hodnotí se, nakolik je téma splněno a jak je zpracováno	0 – 5 bodů
1B	Slohový útvar a komunikační situace - Hodnotí se, zda a jak se žák orientuje v komunikační situaci, respektive funkčním stylu a útvaru	0 – 5 bodů

Vnitřní podmínka hodnocení pro kritérium 1A a 1B Písemná práce, která v kritériu 1A nebo 1B hodnocena 0 body (reaguje na jiné téma nebo nevykazuje charakteristické rysy zadaného slohového útvaru (nerespektuje zadanou komunikační situaci) je celkově hodnocena 0 body a v dalších kritériích se nehodnotí.		
2A	Pravopis tvarosloví a slovotvorba - Hodnotí se počet chyb a jejich charakter	0 – 5 bodů
2B	Výběr lexika - Hodnotí se šíře a pestrost použité slovní zásoby, adekvátnost jazykových prostředků vzhledem k označované skutečnosti a komunikační situaci a vliv volby lexikálních prostředků na porozumění textu	0 – 5 bodů
3A	Větná syntax, textová koheze - Hodnotí se celková výstavba vět, vliv syntaktických nedostatků na čtenářský komfort adresáta	0 – 5 bodů
3B	Nadvětná syntax, koherence textu - Hodnotí se kompozice textu, členění textu, způsob argumentace a vliv organizace textu na čtenářský komfort adresáta	0 - 5 bodů
Maximální počet bodů za písemnou práci:		30 bodů

Hodnotitelé písemné práce vycházejí při hodnocení z bodové škály k hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury, která specifikuje obsah hodnotících kritérií 1A,1B,2A,2B, 3A a 3B ve výše uvedené tabulce.

Bodové hodnocení písemné práce hodnotitelé zaznamenávají do hodnotící tabulky, která je součástí hlavičkového tiskopisu školy pro hodnocení písemné práce.

Zkoušku konanou formou písemné práce vykoná žák úspěšně, pokud dosáhne nejméně 40 procentních bodů, tzn. Pokud žák získá 12 a více bodů za celou písemnou práci.

Hodnotitelé provedou přepočít dosazených bodů na klasifikační stupeň 1-5 podle následující klasifikační tabulky:

Klasifikační tabulka pro písemnou práci z českého jazyka a literatury	
Stupeň hodnocení	Bodové vyjádření
1	30-27

2	26-22
3	21-17
4	16-12
5	11-0

V případě, že autorský text písemné práce nesplňuje požadovaný minimální rozsah (250 slov), je písemná práce hodnocena 0 body a klasifikačním stupněm 5 (nedostatečný). Do pole pro komentáře v hlavičkovém tiskopisu školy pro hodnocení písemné práce hodnotitel uvede, že písemná práce nesplňuje požadavek na minimální rozsah textu, popřípadě uvede celkový počet slov písemné práce.

Hodnotí se pouze autorský text žáka. Koncept, osnova nebo poznámky se nehodnotí a nezapočítávají se do celkového rozsahu písemné práce. Žák může do své písemné práce funkčně začlenit výchozí text (pokud je součástí zadání). Pouhé opsání výchozího textu se však nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, nejedná se totiž o autorský text žáka.

Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, a není tedy předmětem hodnocení. Nečitelný text se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce a není tedy předmětem hodnocení.

V případě, že je písemná práce v kritériu 1A nebo 1B hodnocena 0 body (reaguje na jiné téma, nevykazuje charakteristické znaky zadaného slohového útvaru, nerespektuje zadanou komunikační situaci) je celkově hodnocena 0 body a v dalších kritériích se nehodnotí. V poli pro komentáře v hlavičkovém tiskopisu školy pro hodnocení písemné práce hodnotitel shrne důvody nulového hodnocení kritéria 1A nebo 1B.

V případě, že je písemná práce hodnocena 11 a méně body (klasifikační stupněm nedostatečný), v poli pro komentáře v hlavičkové tiskopisu pro hodnocení písemné práce hodnotitel shrne celkovou úroveň autorského textu žáka se zaměřením na závažné nedostatky textu.

Hodnocení písemné práce podle klasifikační stupnice 1-5 (výborný – nedostatečný) hodnotitelé zaznamenávají do hodnotící tabulky, která je součástí hlavičkového tiskopisu školy pro hodnocení písemné práce.

Hodnocení písemné práce tvoří 40% celkového hodnocení zkušebního předmětu český jazyk a literatura, 60% tvoří ústní zkouška. Pro celkové hodnocení zkušebního předmětu český jazyk a literatura se užívá školní formulář.

Žák vykoná profilovou část maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury úspěšně tehdy, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky, tzn. Písemnou práci i ústní zkoušku. Žák vykoná zkoušku nebo část zkoušky úspěšně, pokud je hodnocen stupněm 1-4 (výborný – dostatečný). Neúspěšně vykonanou zkoušku nebo její část žák opakuje v opravném termínu.

V Žatci 1. 9. 2023

Ing. Marie Paťhová, v.r.
ředitelka školy